ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมพระราชทานเฉลิมพระเกียรติ

THE RESULTS OF LEARNING MANAGEMENT BY USING INDIVIDUALIZED EDUCATION PLAN (IEP) TO DEVELOP LEARNING ACHIEVEMENT OF ART AND CREATIVE THINKING OF MATHYOMSUKSA 2 STUDENTS WITH LEARNING DISABILITIES IN MATHAYOMPRARAJCHATANCHALERMPRAKIET SCHOOL

จิดาภา วิเศษศักดิ์[1], วิชิต เทพประสิทธิ์[2] และ เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท[3]

Jidapa Wisetsak[1], Wichit Thepprasit[2] and Penpisuth Chaisanith[3]

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 80 ถ.พหลโยธิน ต.บ้านดู่ อ.เมือง จ.เชียงราย 57100[1,2,3]

Chiang Rai Rajabhat University, 80 Phaholyothin Road, Ban Du Sub-district, Mueang District , Chiang Rai Province, 57100[1,2,3]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 4 คน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเฉพาะกรณี (Case Study Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อน-หลัง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ และแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

---

[1] *นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์*

[2] *อาจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์*

[3] *รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์*

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะเพิ่มสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

คำสำคัญ: แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความบกพร่องทางการเรียนรู้

ABSTRACT

The objectives of this research were to study learning achievements of students with learning disabilities before and after implementing the Individualized Education Plan (IEP) and to investigate their creative thinking before and after implementing the Individualized Education Plan (IEP). The sample group of this study consisted of four students with learning disabilities who studied in MathayomSuksa 2 in the academic year 2015.

The instruments of this case study research consisted of an Individualized Education Plan (IEP), a learning achievement test in Arts and an evaluation form on creative thinking skill in Arts. The data were analyzed for percentage.

The results of the study reveal that the average scores in Arts subject of the students with learning disabilities who learnt by using the Individualized Education Plan (IEP) were higher than before the implementation, and the average scores of their creative thinking skill were higher than before the implementation.

KEYWORDS: Individualized Education Plan (IEP), Learning Achievement, Learning Disabilities

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันสถิติเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) มีจำนวนมากขึ้นตามความเจริญของเทคโนโลยีและการเลี้ยงดูที่เปลี่ยนไปตามวัตถุนิยม ทำให้เด็กเจริญเติบโตมาพร้อมกับความกดดันทางจิตใจ ส่งผลให้มีปัญหาทางอารมณ์ พฤติกรรม ซึ่งเมื่อถึงวัยหรือมีโอกาสก็จะสร้างปัญหาให้กับตนเอง ครอบครัว และสังคม

โดยนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ มักจะมีปัญหาด้านต่าง ๆ คือ ปัญหาด้านการพูด การฟัง พูดได้ช้า ใช้คำพูดไม่เป็น มีปัญหาด้านการเขียนและสะกดคำในการเขียน พยัญชนะ มีปัญหาด้านการอ่านอ่านออกเสียงไม่ชัดเจน ผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้ มีปัญหาด้านการคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ คือ ไม่เข้าใจค่าของตัวเลข (Concept of Number) และมีปัญหาด้านพฤติกรรมและอารมณ์ที่แปรปรวนเป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกหงุดหงิดและรู้สึกว่าตนเองด้อยค่าที่ทำไม่ได้ทัดเทียมเพื่อน ๆ จึงแสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม เช่น หลีกเลี่ยงการอ่านการเขียน ทำสมุดการบ้านหายบ่อย ๆ บางคนอาจต่อต้านแบบดื้อเงียบ ไม่ทำตามที่ครูสั่งหรือปฏิเสธโดยตรง ทำให้ดูเป็นเด็กเกียจคร้าน ไม่มีสมาธิในการเรียน ทำงานช้า หรือทำงานไม่เสร็จในชั้นเรียน (วนิดา ชนินทยุทธวงศ์, ประเสริฐ จุฑา, จันทนี มุ่งเขตกลาง, และอัจจิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2554) และทำให้มีศักดิ์ศรีในตนเองต่ำ เด็กอาจจะรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากเพื่อน บ่อยครั้งมักคิดว่าตนเองด้อยกว่าคนอื่นหรือแย่กว่าคนอื่นทำให้เด็กคิดว่าตนเองจะล้มเหลวทางการเรียน ไม่คาดหวังอะไรมากเกี่ยวกับผลการเรียน ทำให้ไม่ตั้งใจเรียนจนสูญเสียความสนใจทางการเรียนไป โดยค่อย ๆ สะสมความรู้สึกว่าตนล้มเหลว และเริ่มมีอาการหดหู่ซึมเศร้า อาจทำให้เกิดปัญหาต่อเนื่องถึงกับมีความเครียดสูง มีอาการเจ็บป่วยทางกาย ละเมอเกลียดชัง ก้าวร้าว โดยที่พ่อแม่ผู้ปกครอง และครูอาจจะไม่เข้าใจถึงความบกพร่องของเด็ก จึงต่อว่าเด็กไม่สนใจเรียน ทำให้เด็กคิดว่าตนเองมีปมด้อย

จากปัญหาดังกล่าวทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันแก้ไขโดยการทำความเข้าใจและหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่ให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนรวมกับเด็กทั่วไป เพราะเด็กจำเป็นต้องมีสังคม มีเพื่อน และเรียนรู้ความสัมพันธ์กับผู้อื่นในโรงเรียน ซึ่งเด็กจะพัฒนาไปตามสังคมของเด็กทั่วไป รู้จักช่วยเหลือตนเอง และในขณะเดียวกันก็จะได้รับความช่วยเหลือจากเด็กคนอื่น ๆ (สาวิตรี จุ้ยทอง, มารุต พัฒผล และวิชัย วงษ์ใหญ่, 2558) และพ่อแม่ผู้ปกครองต้องเฝ้าระวังเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เพื่อร่วมกันลดหรือแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งเราสามารถเข้าใจเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ โดยไม่ทำให้เด็กเกิดความแตกต่างจากเพื่อน หรือคิดว่าตนเองมีปมด้อย

ดังนั้น นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการสอนที่สอดคล้องและเหมาะสมจากครูที่เข้าใจในวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนและจากวิธีสอนที่สอดคล้องกับภาวะที่นักเรียนเป็นอยู่ถึงจะมีทักษะ มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ตาม

ปกติทั่วไป (นพพร ตุ้มทอง, 2552) เพราะหากไม่ได้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับปัญหาและรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนก็ไม่สามารถที่จะชดเชยจุดที่เป็นปัญหาได้กลายเป็นปัญหาสะสม นักเรียนไม่สามารถที่จะเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง ฉะนั้นการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้จึงไม่ใช่การจัดการเรียนรู้แบบนักเรียนทั่ว ๆ ไป จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีเรียนของนักเรียนแต่ละคน (ศรียา นิยมธรรม, 2558) ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในยุคของการปฏิรูปการศึกษามีรูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากอดีต โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาไว้ ดังนี้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ซึ่งการสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ ซึ่งบุคคลในวรรคสองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น และรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้แต่ละรายรูปแบบหนึ่งก็คือการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan : IEP) โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากศิลปะเป็นหนทางแห่งการปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึกความคิดตามความต้องการของแต่ละคน เด็กก็เช่นกันพวกเขาต้องการสิทธิเสรีภาพที่จะแสดงออกตามความต้องการของเขาอย่างมีความสุข พวกเขาต้องการโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพของตัวเขาเองในด้านการเรียนการเล่นและการแสดงออกต่าง ๆ (ทวีศักดิ์ ศิริรัตน์เรขา และสมจิตร ไกรศรี, 2550) วิชาศิลปะจึงเป็นวิชาที่ช่วยขัดเกลาอุปนิสัยและสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็กมองโลกในแง่ดีรู้ถึงคุณค่าของความงามธรรมชาติเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีเสรีภาพในด้านความคิด มีความซื่อสัตย์สุจริต อดทน มีความเจริญงอกงามด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม (กรมวิชาการ, 2544) โดยกิจกรรมทางศิลปะ เป็นวิธีการหนึ่งที่แสดงออกเพื่อทราบถึงความปรารถนา ความต้องการ ความรู้สึก

นึกคิด และปัญหาต่าง ๆ ของเด็กที่มีความผิดปกติ กิจกรรมศิลปะจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูรู้จักเด็กดียิ่งขึ้น

ดังนั้น การจัดกิจกรรมศิลปะจึงเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ และเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย เหมาะสมกับระดับสติปัญญา เสริมสร้างประสบการณ์ ความรู้สึกสัมผัส การใช้เหตุผล การสังเกต ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี เพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะกับความสนใจ ความสามารถและสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็ก (นวลใย ปฏิโก, 2551)

ปัจจุบันโรงเรียนมัธยมพระราชทานเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 (แพร่ – น่าน) มีนักเรียนจำนวนทั้งหมด 263 คน ชาย 112 คน หญิง 151 คน โดยมีนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 คน ซึ่งโรงเรียนมีโครงการจัดการเรียนรวมภายในสถานศึกษาที่ร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดน่าน เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ให้สามารถเรียนรวมกับนักเรียนปกติได้ แต่จากการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาพบว่าครูยังขาดความเข้าใจในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเภทบกพร่องทางสติปัญญาและบกพร่องทางการเรียนรู้ จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อเด็กปกติที่ต้องเรียนรวมชั้น อีกทั้งเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ยังขาดการพัฒนาในด้านทักษะพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น การใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นต้น

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และศิลปะ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นตัวกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้แต่ละราย ตลอดจนกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เป็นเฉพาะบุคคลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมพระราชทานเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ที่ผ่านมา พบว่าได้มีการนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปใช้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยสังเกตพัฒนาการทางการเรียนและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีพัฒนาการทางการเรียนดีขึ้น ให้ความสนใจกับการเรียนมากขึ้นทั้งขณะอยู่ที่บ้านและที่โรงเรียน มีความตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมและมีความกระตือรือร้นมากขึ้น

(วลัยลักษณ์ พันธุรี, 2556) การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีคุณภาพขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ของครูผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน หากครูมีประสบการณ์และได้รับการอบรมจะสามารถจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีทักษะและความสามารถที่แตกต่างกัน ครูจะต้องจัดทำแผน IEP ให้เหมาะกับการเรียนของนักเรียนแต่ละคน แผน IEP จะช่วยให้ครูทราบว่าจะต้องสอนอะไรให้กับเด็กแต่ละคนตามศักยภาพที่เป็นจริงอย่างเป็นระบบโดยจะเชื่อมโยงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคน เช่น การบริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย เป็นต้น (ณัชพร นกสกุล, สาลิกา แก้วน้ำ และสุภลักษณ์ ชัยภานุเกียรติ์, 2549; สัมภาษณ์ ปลอดขาว, 2549) จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สามารถเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แต่ละคนโดยการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เป็นเฉพาะบุคคลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะ

จากการศึกษาที่ผ่านมามีงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสามารถพัฒนาการเรียนรู้และสติปัญญาของผู้มีความบกพร่องทางด้านพัฒนาการและสติปัญญา ช่วยดึงศักยภาพที่มีอยู่มาใช้ได้เต็มที่ยิ่งขึ้น (นวลใย ปฏิโก, 2551; ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา และสมจิตร ไกรศรี, 2550) นอกจากนี้ยังพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย (จิราภรณ์ ส่องแสง, 2550) แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะสามารถพัฒนาอารมณ์ สติปัญญา สมาธิ ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการช่วยพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยกระตุ้นการสื่อสาร และเสริมสร้างทักษะทางสังคมด้วย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาของอรธิดา ประสาร (2549) ที่ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมศิลปศึกษาเพื่อพัฒนาสมาธิและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมศิลปศึกษาสามารถส่งเสริมสมาธิและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก สอดคล้องกับ แก้วใจ อินทรเพชร (2548) ที่ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา โดยใช้แบบฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัย

พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะทั้ง 4 ด้าน คือ ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ Simpson (1971) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาด แรงจูงใจ และเพศของเด็กปัญญาเลิศ ผลการศึกษาพบว่า ความฉลาดและแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากงานวิจัยและเอกสารที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้โดยการจัดกิจกรรม หรือสิ่งเร้าอย่างเหมาะสมกับวุฒิภาวะ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลด้านศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างอิสรเสรี ตามความคิดและจินตนาการซึ่งสามารถส่งผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

2. เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนมัธยมพระราชทานเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 4 คน โดยการเลือกแบบเฉพาะกรณี ดังนี้

1. คัดกรองเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ จากนักเรียนทั้งหมดใน 1 ห้องเรียน โดยใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียนของ ผดุง อารยะวิญญู (2554) ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. นำผลการสำรวจปัญหาในการเรียนของเด็กมาประเมินเพื่อคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบคัดกรองเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ

3. นำเด็กที่ได้รับการประเมินว่ามีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 4 คน มาเป็นตัวอย่าง

เครื่องมือการวิจัย

1. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาศิลปะ

3. แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ดำเนินการดังนี้

1.1 สร้างหน่วยการเรียนรู้

1.1.1 ศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

1.1.2 ศึกษาเทคนิคและวิธีการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

1.1.3 กำหนดเนื้อหาการเรียนสร้างสรรค์ภาพในวิชาศิลปะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาสร้างเป็นหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วย ได้แก่ การสร้างภาพด้วยเส้น เรื่องของสี รูปทรงสร้างสรรค์ และการสร้างสรรค์ด้วยสื่อผสม

1.1.4 กำหนดโครงสร้างแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ โดยเริ่มจาก ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผนการสอน ขั้นที่ 2 ขั้นสอน และขั้นที่ 3 ขั้นประเมินผล

1.2 สร้างสรรค์ภาพ มีลำดับการสร้างดังนี้

1.2.1 ศึกษาจุดประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาตามที่กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้

1.2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ภาพ และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

1.2.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 16 แผน ให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

1.3 สร้างสรรค์ผลงานแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 5 ชิ้นงานต่อคน ในระยะเวลาที่กำหนด

1.4 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล วิชาศิลปะและแบบประเมิน โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินแต่ละข้อว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์ประเมินของ บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2527) ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงพบว่าแผนการจัดการศึกษามีค่าเท่ากับ 0.6 ถึง 1

นำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (วิชาศิลปะและแบบประเมินที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.6 ถึง 1 ตั้งแต่ชุดที่ 1–8 มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. การวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาศิลปะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นการวัดทักษะกระบวนการสร้างสรรค์ภาพ จำนวน 5 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยใช้กระบวนการสร้างและหาคุณภาพของการประเมินแบบอิงเกณฑ์ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.2 จัดตารางวิเคราะห์ความสำคัญเชิงพฤติกรรมการสอบวัดความสามารถในการสร้างภาพ

2.3 นำตารางวิเคราะห์ความสำคัญเชิงพฤติกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา 1 คน กำหนดค่าน้ำหนักเชิงพฤติกรรมแล้วรวบรวมข้อมูล เพื่อหาจำนวนรายพฤติกรรม จำนวนข้อเฉลี่ย และตามจำนวนข้อเท็จจริง

2.4 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาศิลปะตามจำนวนข้อเท็จจริงที่หาได้ในข้อ2.3 ทดสอบกับกลุ่มประชากรก่อนการทดลอง และเมื่อสิ้นสุดการทดลอง แบ่งเป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาศิลปะ จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน

2.5 เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาศิลปะ มีดังนี้

1) คุณภาพผลงานผลงานเสร็จสมบูรณ์ สื่อความหมายตรงตามภาระงาน เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้ 4 คะแนน ผลงานเสร็จสมบูรณ์ สื่อความหมายตรงตามภาระงานได้ 3 คะแนน ผลงานเสร็จสมบูรณ์ได้ 2 คะแนน และผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์ได้ 1 คะแนน

2) การจัดองค์ประกอบศิลป์ มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบมาใช้เหมาะสมกลมกลืน หลักการจัดภาพมีครบทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ 1. เอกภาพ 2. ความสมดุล 3. จุดสนใจได้ 4 คะแนน มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบมาใช้เหมาะสม กลมกลืน หลักการจัดภาพขาดไป 1 ข้อ ได้แก่ 1. เอกภาพ 2. ความสมดุลได้ 3 คะแนน มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบมาใช้เหมาะสมกลมกลืน หลักการจัดภาพขาดไป 2 ข้อ ได้แก่ 1. เอกภาพได้ 2 คะแนน และมีการนำองค์ประกอบของการออกแบบมาใช้เหมาะสมกลมกลืนได้ 1 คะแนน

3) ความคิดสร้างสรรค์ ผลงานแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเองสามารถเป็นแบบอย่างได้ 4 คะแนน ผลงานแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของกลุ่มตนเองได้ 3 คะแนน ผลงานลอกเลียนแบบ จากความคิดกลุ่มอื่นบางส่วนได้ 2 คะแนน ผลงานลอกเลียนแบบกลุ่มอื่นทั้งหมด1 คะแนน

4) คุณลักษณะ มีวินัย ตั้งใจ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตรงต่อเวลาได้ 4 คะแนน มีวินัย ตั้งใจ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยได้ 3 คะแนน มีวินัย ตั้งใจได้ 2 คะแนน มีวินัยได้ 1 คะแนน

5) ความน่าสนใจของผลงานเป็นผลงาน ที่มีรูปแบบ สีสัน เด่น และแปลกได้ 4 คะแนน เป็นผลงานที่มีรูปแบบ สีสัน น่าสนใจได้ 3 คะแนน เป็นผลงานที่มีรูปแบบ สีสันได้ 2 คะแนน เป็นผลงานทั่ว ๆ ไปได้ 1 คะแนน

2.6 เกณฑ์การประเมิน เป็นการนำคะแนนในข้อ 1 – 5 มารวมกันแล้วพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน 15 – 20 = ดี

คะแนน 7 – 14 = ปานกลาง

คะแนนต่ำกว่า 6 = ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพปานกลางขึ้นไป

สรุป ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

2.7 การตรวจความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างแบบวัดผลกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

แบบวัดผลที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.6 นั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมนั้น ถ้าค่าดัชนีของ IOC ใดน้อยกว่า 0.6 แบบวัดผลนั้นก็ถูกคัดออกไปหรือปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น ผลการหาค่า IOC มีค่าเท่ากับ 0.8

2.8 ปรับปรุงจัดทำเป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาศิลปะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ จำนวน 1 ฉบับ

3. แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นแบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของ Guilford จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการคิดคล่องแคล่ว การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม และการคิดละเอียดลออ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1) การคิดคล่องแคล่ว วาดเส้นตรงและเส้นโค้งเป็นรูปภาพสื่อความหมายได้ในเวลาที่กำหนด 4 คะแนน วาดเส้นตรงและเส้นโค้งเป็นรูปภาพได้ในเวลาที่กำหนด 3 คะแนน วาดเส้นตรงและเส้นโค้งได้ในเวลาที่กำหนด 2 คะแนน วาดเส้นตรงและเส้นโค้งไม่ได้ในเวลาที่กำหนด 1 คะแนน

2) การคิดยืดหยุ่น ผสมสีโดยใช้เทคนิคของแสง น้ำหนัก และวรรณะสีในการสร้างภาพ 4 คะแนน ผสมสีโดยใช้เทคนิคของแสง น้ำหนัก และวรรณะสีได้ 3 คะแนน ผสมสีต่าง ๆ ได้ 2 คะแนน ผสมสีต่าง ๆ ไม่ได้ 1 คะแนน

3) การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ภาพด้วยรูปร่าง 2 มิติ รูปทรง 3 มิติ ได้ 4 คะแนน สร้างสรรค์ภาพด้วยรูปร่าง 2 มิติ ได้ 3 คะแนน สร้างสรรค์ภาพได้ 2 คะแนน สร้างสรรค์ภาพไม่ได้ 1 คะแนน

4) การคิดละเอียดลออ ตอบคำถามองค์ประกอบของศิลป์และความแตกต่างของงานทัศนศิลป์ได้ 4 คะแนน ตอบคำถามองค์ประกอบของศิลป์ได้ 3 คะแนน ตอบคำถามองค์ประกอบของศิลป์ได้บางข้อ 2 คะแนน ตอบคำถามองค์ประกอบของศิลป์ไม่ได้ 1 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน เป็นการนำคะแนนในข้อ 1 – 4 มารวมกันแล้วพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคุณภาพ

4 (ดีมาก) = 13 – 16 คะแนน

3 (ดี) = 9 – 12 คะแนน

2 (พอใช้) = 5 – 8 คะแนน

1 (ปรับปรุง) = 1 – 4 คะแนน

เกณฑ์ผ่าน ได้ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป ถือว่าผ่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการทดลองและดำเนินการวิจัย โดยใช้แบบสำรวจเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ของ ผดุง อารยะวิญญู (2554)

2. สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มทดลอง

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

4. ทำการทดสอบความสามารถวิชาศิลปะและความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะก่อนจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะและแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 60 นาที

5. ดำเนินการจัดกิจกรรมการกับกลุ่มทดลอง สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ตั้งแต่วันจันทร์ถึง วันพฤหัสบดี และมีการทดสอบระหว่างเรียนทุกวันศุกร์ เวลา 16.30 – 17.20 น.

6. เมื่อครบ 20 สัปดาห์ ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ และความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะและแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ จากคะแนนผลการทดสอบความสามารถก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะโดยการนำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินทักษะกระบวนการสร้างสรรค์ภาพวิชาศิลปะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 4 โดยหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยการนำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ 4 ด้าน ทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 4 โดยหาค่าร้อยละ

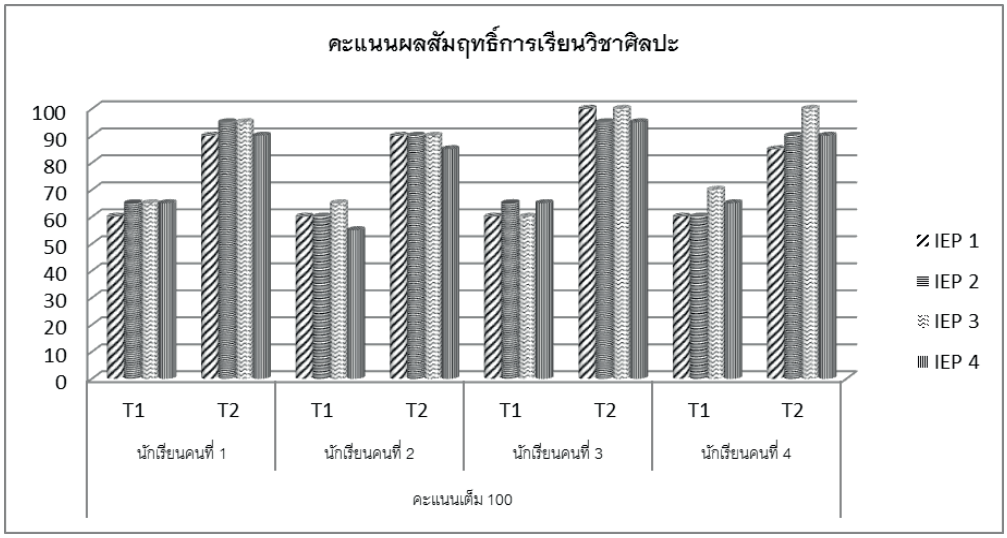
ผลการวิจัย

1. นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) พบว่าหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1–4 นักเรียนทั้ง 4 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะนักเรียนคนที่ 3 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าคนที่ 1, 2 และ 4 ดังตารางที่ 1 และแผนภูมิที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาศิลปะก่อน – หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

แผน IEP	คะแนนเต็ม 100							
	นักเรียนคนที่ 1		นักเรียนคนที่ 2		นักเรียนคนที่ 3		นักเรียนคนที่ 4	
	T1	T2	T1	T2	T1	T2	T1	T2
IEP 1	60	90	60	90	60	100	60	85
IEP 2	65	95	60	90	65	95	60	90
IEP 3	65	95	65	90	60	100	70	100
IEP 4	65	90	55	85	65	95	65	90

** T1 (Pre-test), T2 (Post-test)*

แผนภูมิที่ 1 คะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาศิลปะ T1 (Pre-test), T2 (Post-test)

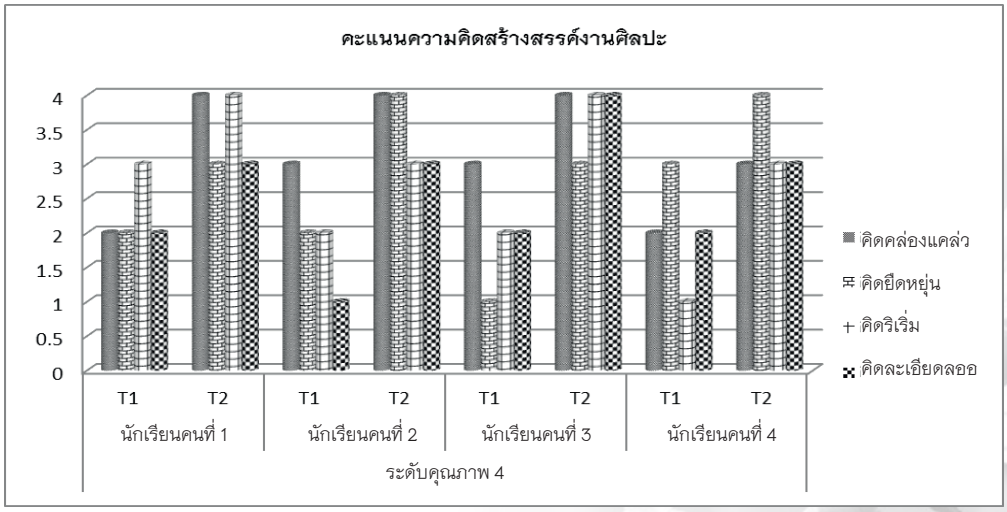
2. นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะดีกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) นักเรียนทั้ง 4 คน มีความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะด้านการคิดคล่องแคล่ว การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม และการคิดละเอียดลออ เพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียนคนที่ 1 มีความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะด้านการคิดคล่องแคล่วจากระดับคุณภาพ 2 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 4 ด้านการคิดยืดหยุ่นจากระดับคุณภาพ 2 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 3 ด้านการคิดริเริ่มจากระดับคุณภาพ 3 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 4 และด้านการคิดละเอียดลออจากระดับ

คุณภาพ 2 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 3 นักเรียนคนที่ 2 มีความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดคล่องแคล่วจากระดับคุณภาพ 3 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 4 ด้านการคิดยืดหยุ่นจากระดับคุณภาพ 2 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 4 ด้านการคิดริเริ่มจากระดับคุณภาพ 2 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 3 และด้านการคิดละเอียดลออจากระดับคุณภาพ 1 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 3 นักเรียนคนที่ 3 มีความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดคล่องแคล่วจากระดับคุณภาพ 3 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 4 ด้านการคิดยืดหยุ่นจากระดับคุณภาพ 1 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 3 ด้านการคิดริเริ่มจากระดับคุณภาพ 2 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 4 และด้านการคิดละเอียดลออจากระดับคุณภาพ 2 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 4 นักเรียนคนที่ 4 มีความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดคล่องแคล่วจากระดับคุณภาพ 2 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 3 ด้านการคิดยืดหยุ่นจากระดับคุณภาพ 3 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 4 ด้านการคิดริเริ่มจากระดับคุณภาพ 1 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 3 และด้านการคิดละเอียดลออจากระดับคุณภาพ 2 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ 3 ดังตารางที่ 2 และแผนภูมิที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะก่อน – หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ 4							
	นักเรียนคนที่ 1		นักเรียนคนที่ 2		นักเรียนคนที่ 3		นักเรียนคนที่ 4	
	T1	T2	T1	T2	T1	T2	T1	T2
คิดคล่องแคล่ว	2	4	3	4	3	4	2	3
คิดยืดหยุ่น	2	3	2	4	1	3	3	4
คิดริเริ่ม	3	4	2	3	2	4	1	3
คิดละเอียดลออ	2	3	1	3	2	4	2	3

** T1 (Pre–test), T2 (Post–test)*

แผนภูมิที่ 2 คะแนนความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะ T1 (Pre–test), T2 (Post–test)

สรุปผลการวิจัย

1. หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะสูงขึ้น

2. หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะเพิ่มสูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาศิลปะสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นการประเมินสภาพปัญหา ค้นหา และวิเคราะห์ปมปัญหาความขัดแย้งภายในส่วนลึกของจิตใจ แล้ววางแผนบำบัดรักษาด้วยการทบทวนประสบการณ์ การเสริมสร้างพลังใจ และการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถของเด็กและช่วยให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาตามสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคล เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียน และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้เป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา (2550) ที่พบว่า กิจกรรมทางศิลปะ เป็นการบำบัดรักษาทางจิตเวชรูปแบบหนึ่งที่ประยุกต์ใช้ เพื่อค้นหาข้อบกพร่องความผิดปกติบางประการของกระบวนการทางจิตใจโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินทางจิตวิทยา เพื่อเปิดประตูเข้าสู่จิตใจในระดับจิตไร้สำนึกและเลือกใช้กิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสมช่วยในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพให้ดีขึ้น ทำนองเดียวกับ นวลใย ปฏิโก (2551) ที่พบว่า กิจกรรมทางศิลปะ เป็นวิธีการหนึ่งที่แสดงออกเพื่อทราบถึงความปรารถนา ความต้องการ ความรู้สึกนึกคิดและปัญหาต่าง ๆ ของเด็กที่มีความผิดปกติ กิจกรรมศิลปะจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูรู้จักเด็กดียิ่งขึ้น เพราะงานของเด็กจะบอกความรู้สึกภายในที่อยากจะทราบได้ เป็นวิธีของการผ่อนคลายอารมณ์ ดังนั้นการจัดกิจกรรมศิลปะให้กับเด็กเพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพียงแต่จะมีกระบวนการที่ช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ละเอียดแยกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของเด็กเท่านั้น กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กพิเศษเป็นกิจกรรมที่สร้างทั้งประสบการณ์ความรู้สึกสัมผัส การใช้เหตุผล การสังเกต ช่วยให้เด็กมีโอกาสได้พัฒนาการความรู้สึกสัมผัส คือ การมอง การชิมรส การดมกลิ่น การจับสัมผัส กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี เพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะกับความสนใจ ความสามารถ และความสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กที่ว่า กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นเครื่องมือที่นำเด็กไปสู่

การพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาศิลปะช่วยพัฒนาการทางร่างกายพัฒนาการทางกายในงานของนักเรียน (จิราภรณ์ ส่องแสง, 2550) และยังสอดคล้องกับ วิรุณ ตั้งเจริญ (2543) ได้กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์ทางศิลปะจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และส่งเสริมสติปัญหาของเด็กให้ดีขึ้น เพราะประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ศิลปะจะทำให้เด็กต้องคิดและสร้างสรรค์ให้สัมพันธ์กับวัสดุ และเกิดประสบการณ์ตรง

2. นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะดีกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ใช้แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ตามแนวคิดของ กิลฟอร์ด เป็นแบบประเมินในด้านการคิดคล่องแคล่ว การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม และการคิดละเอียดลออ โดยผู้ศึกษาได้ทำการประเมินแต่ละรายการเป็นแบบระดับคุณภาพ

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ส่งผลให้นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ทั้ง 4 คน มีความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะเพิ่มสูงขึ้น ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 สามารถวาดเส้นตรง เส้นโค้ง สร้างสรรค์ภาพด้วยรูปร่าง 2 มิติ และรูปทรง 3 มิติ ให้สื่อความหมายได้ในเวลาที่กำหนด มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ พยายามค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา

นักเรียนคนที่ 2 สามารถวาดเส้นตรง เส้นโค้ง มีการผสมสี เน้นการใช้เทคนิคของแสง น้ำหนักและวรรณะสีให้เป็นรูปภาพสื่อความหมายได้ในเวลาที่กำหนด มีความกระตือรือร้น คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ เพื่อหาประสบการณ์ให้กับตนเอง พยายามดัดแปลงปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น

นักเรียนคนที่ 3 สามารถวาดเส้นตรง เส้นโค้ง สร้างสรรค์ภาพด้วยรูปร่าง 2 มิติ รูปทรง 3 มิติ ให้สื่อความหมายได้ในเวลาที่กำหนด มีความคิดไม่ซ้ำแบบใคร สามารถคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ได้อยู่เสมอ ตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือกระตุ้นได้ดี มีจินตนาการคิดค้นปรับปรุงสิ่งที่อยู่รอบตัวให้ดีขึ้น หรือประยุกต์ใช้ใหม่ กล้าคิด กล้าเสี่ยง กล้าลอง เพื่อให้ได้คำตอบมามีความสุขุมละเอียดรอบคอบ

นักเรียนคนที่ 4 สามารถผสมสีโดยใช้เทคนิคของแสง เน้นน้ำหนัก และวรรณสีในการสร้างภาพได้ดี วาดเส้นตรง เส้นโค้ง สร้างสรรค์ภาพด้วยรูปร่าง 2 มิติ รูปทรง 3 มิติ ได้มีความคิดอิสระ เป็นตัวของตัวเอง คิดในหลายแง่มุม ดัดแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและประสบการณ์ที่ได้รับ

ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ มีคะแนนพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์เพิ่มสูงขึ้นหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ทั้ง 4 ด้าน เพราะแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จะช่วยให้

ครูมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับนักเรียนที่ภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้แต่ละราย จึงทำให้ทราบว่านักเรียนต้องการอะไร และนักเรียนแต่ละคนมีทักษะและความสามารถที่แตกต่างกัน จึงวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะกับการเรียนของเด็ก โดยเชื่อมโยงบริการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคน เช่น การบริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย เป็นต้น และช่วยให้ครูรู้ว่าจะต้องสอนอะไรให้กับเด็กแต่ละคนตามศักยภาพที่เป็นจริงอย่างเป็นระบบและได้รับ ดังนั้นแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจึงเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้แต่ละราย โดยการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เป็นเฉพาะบุคคลเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ โดยที่กิจกรรมทางศิลปะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความรู้สึกนึกคิดเป็นของตนเอง และส่งเสริมให้มีความรู้สึกไวต่อสิ่งต่าง ๆ โดยแสดงความสามารถออกมาในรูปแบบของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดนู จีระเดชากุล (2544) ที่ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่จะช่วยเป็นแนวทางให้เด็กได้แสดงความสามารถ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาในรูปของกิจกรรม กิจกรรมเหล่านั้นอาจอยู่ในรูปของวัตถุ สิ่งของ หรือรูปภาพ ช่วยส่งเสริมให้เด็กรู้จักค้นคว้าทดลองและสื่อความคิดของตนเองให้แก่ผู้อื่นและสิ่งที่อยู่รอบตัว เป็นการพัฒนาความคิด การสังเกต เพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ เกิดพัฒนาการของระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาทมีความสัมพันธ์ระหว่างอวัยวะ ร่างกาย และสมอง นำไปสู่ทักษะการเขียนและการอ่านได้เป็นอย่างดี และชัยณรงค์ เจริญพาณิชย์กุล (2539) ที่ได้กล่าวถึงคุณค่าของกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า กิจกรรมศิลปะส่งเสริมให้มีความรู้สึกไวต่อปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีประสบการณ์รอบตัวอย่างลึกซึ้ง ไม่ใช่สัมผัสหรือรับรู้สภาพแวดล้อมอย่างผิวเผิน การสัมผัสกับวัสดุสร้างสรรค์ยังช่วยส่งเสริมประสาทสัมผัสต่อวัตถุหรือวัสดุต่าง ๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกตอบรับอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้กิจกรรมศิลปะยังช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความคิดเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กสามารถคิดในสิ่งใหม่ ๆ ที่ตนได้รับจากประสาทสัมผัสด้านต่าง ๆ สามารถถ่ายทอดความคิดให้เป็นรูปธรรมตามปริมาณสิ่งเร้าและความพร้อมของเด็กแต่ละคน และสามารถดัดแปลง ประดิษฐ์สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นได้ สิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลต่อเนื่องไปสู่ความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกทั่ว ๆ ไปด้วย นอกจากนี้ Water (1971) ได้กล่าวว่า การสอนเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์เป็นการสอนให้เด็กรู้จักคิด แสดงความรู้สึกและแสดงออกในความคิด การคิดแก้ปัญหาด้วยความลึกซึ้ง ที่นอกเหนือไปจากความคิดอย่างปกติ เป็นลักษณะภายในตัวบุคคลที่สามารถจะคิดได้หลายแง่มุม และผสมผสานจนได้ผลิตผลใหม่ที่สมบูรณ์ (Anderson, 1959 อ้างถึงใน สุวรรณา ก้อนทอง, 2547) เช่นเดียวกับ วัชรา เล่าเรียน (2552) ได้กล่าวไว้ว่าทักษะ

ในการคิดสร้างสรรค์และทักษะในการคิดอย่างวิจารณญาณเป็นการผสมผสานระหว่างความรู้ ความสามารถ ค่านิยม เจตคติ และทักษะกระบวนการคิด เนื่องจากความสามารถในการคิดหรือทักษะการคิดเน้นความรู้พื้นฐานเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรธิดา ประสาร (2549) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมศิลปศึกษาสามารถส่งเสริมสมาธิและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก และแก้วใจ อินทรเพชร (2548) ได้พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกความคิดสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำผลการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้แก่นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. การแก้ปัญหานักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีปัญหาและมีความต้องการในเรื่องใด เพื่อจะสร้างกิจกรรมได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและเพื่อประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้ได้มากที่สุด ตามผลผลการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ และในรายวิชาอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้หลากหลาย

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้แบบแฝงเพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2544). *ความคิดสร้างสรรค์.* กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.* กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

แก้วใจ อินทรเพชร. (2548). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะของนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา โดยใช้แบบฝึกความคิดสร้างสรรค์.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

จิราภรณ์ ส่องแสง. (2550). *ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะบูรณาการที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย.* (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. (2539). *พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ.* กรุงเทพฯ: อักษรสัมพันธ์.

ณัชพร นกสกุล, สาลิกา แก้วน้ำ และสุภลักษณ์ ชัยภานุเกียรติ์. (2549). *ประสิทธิผลของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ในโรงเรียนราชานุกูล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549.* กรุงเทพฯ: กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

ดนู จีระเดชากุล. (2544). *นันทนาการสำหรับเด็ก.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา และสมจิตร ไกรศรี. (2550). *โปรแกรมศิลปกรรมบำบัด สถาบันราชานุกูล.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

นพพร ตุ้มทอง. (2552). *การฝึกด้วยกิจกรรมศิลปะเพื่อเพิ่มความสามารถในการจำรูปพยัญชนะของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร)

นวลใย ปฏิโก. (2551). *การใช้กิจกรรมศิลปะพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร)

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2527). *การทดสอบอิงเกณฑ์ แนวคิดและวิธีการ.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ผดุง อารยะวิญญู . (2554). *แบบคัดกรองเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: ซี.อินเตอร์ ฟอร์ม.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก, 19 สิงหาคม 2542 ข.

พูลทรัพย์ คชฤทธิ์. (2545). *การศึกษาความต้องการนิเทศทางวิชาการของครูโครงการเรียนร่วมโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล.* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ)

วนิดา ชนินทยุทธวงศ์, ประเสริฐ จุฑา, จันทนี มุ่งเขตกลาง และอัจจิมา ศิริพิบูลย์ผล. (2554). *การวิจัยนำร่องการศึกษาระดับความสามารถทางเชาน์ปัญญาในเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และเด็กปกติด้วยแบบทดสอบเชาน์ปัญญา.* สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

วลัยลักษณ์ พันธุรี. (2556). *การพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) ระดับชั้นประถมศึกษา.* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร)

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2543*). โครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

วัชรา เล่าเรียน. (2552). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศรียา นิยมธรรม. (2558). เด็กปัญญาเลิศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ. *วารสารจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 5*(1), 101–105.

สกนธ์ ภู่งามดี. (2545). *ศิลปะเพื่อการสื่อสาร.* กรุงเทพฯ: วาดศิลป์.

สาวิตรี จุ้ยทอง มารุต พัฒผล และวิชัย วงษ์ใหญ่. (2558). แนวทางการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 9*(3), 124.

สุวรรณา ก้อนทอง. (2547). *ผลการจัดกิจกรรมศิลปะประกอบเสียงดนตรีคลาสสิคที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย.* (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

สัมภาษณ์ ปลอดขาว. (2549). *ศักยภาพในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครูโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ปีการศึกษา 2548.* (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

อรธิดา ประสาร. (2549). *การใช้กิจกรรมศิลปศึกษาเพื่อพัฒนาสมาธิและความคิดสร้างสรรคของเด็กออทิสติกศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

Simpson. D W. (1971). *Social Policy Research and Analysis: The Experience in The Federal Social Agencies.* New York: American Elsevier Publishing Co.

Water, W. (1971). *Social Policy Research and Analysis: The Experience in The Federal Social Agencies.* New York: American Elsevier Publishing Co.